

Výkladové slovníky a terminológia

V tejto sekcii sa uvádza stručný prehľad existujúcich glosárov a viacjazyčných výkladových slovníkov („tezaurus“) na európskej úrovni.

[A](#) [B](#) [C](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [Q](#) [R](#) [S](#) [T](#) [U](#) [V](#) [W](#) [X](#) [Y](#) [Z](#)

H

Habeus Corpus -faciendum et recipiendum...

Glosár je abecedný zoznam pojmov v konkrétnom odbore spolu s vymedzením týchto pojmov. V prípade dvojjazyčného glosára sú pojmy uvedené v jednom jazyku definované v druhom jazyku alebo vysvetlené synonymami alebo slovami s podobným významom v druhom jazyku. Glosár možno chápať ako slovník obsahujúci vysvetlenia pojmov relevantných pre určitú oblasť štúdia alebo činnosti. V právnej oblasti môže pojem „glosár“ odkazovať na dva rôzne nástroje: na jednej strane sa tento pojem používa na označenie zoznamu výrazov s prekladmi pre jednotlivé krajiny, na strane druhej sa používa aj na označenie zoznamu terminologických definícií.

Glosáre

IATE

[IATE](#) (InterAktívna Terminológia pre Európu) je **viacjazyčná terminologická databáza** používaná pri prekladoch v európskych inštitúciách.

Obsahuje **vyhľadávač** výrazov a slovných spojení používaných vo všetkých oblastiach činnosti Európskej únie. V záujme správneho používania si vyžaduje pomerne odborné znalosti cieľového jazyka. Je veľmi užitočným nástrojom pre profesionálnych prekladateľov, hoci nie je celkom vhodný pre širokú verejnosť, súdne orgány alebo odborníkov v právnej oblasti. Preklady jednotlivých výrazov a slovných spojení vkladajú samotní prekladatelia s cieľom vytvoriť nové odkazy alebo doplniť tie existujúce. Návrhy prekladov sa uvádzajú vo viacerých, ale nie vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie.

Prístup do tejto databázy je bezplatný.

Slovník synonym

Slovníky EÚ

Webový portál [Slovníky EÚ](#) poskytuje prístup k slovníkom spravovaným inštitúciami a orgánmi EÚ. Zahŕňa kontrolované slovníky, schémy, ontológie, dátové modely atď. Keďže portál Slovníky EÚ je súčasťou iniciatívy EÚ týkajúcej sa otvorených dát, celý obsah stránky je bezplatne dostupný verejnosti.

Tento tezaurus existuje v 23 úradných jazykoch Európskej únie.

POROVNÁVACÍ VIACJAZYČNÝ SLOVNÍK PRÁVNEJ TERMINOLÓGIE (VJM)

VJM je súbor záznamov viacjazyčných terminologických údajov <https://publications.europa.eu/en/web/eu-vocabularies> pochádzajúcich z viacerých vnútroštátnych právnych systémov (24 jazykov a 30 právnych systémov), ktorý je výsledkom komplexného výskumu v oblasti porovnávacieho práva vykonaného právnikmi lingvistami zo Súdneho dvora Európskej únie.

Terminologické záznamy porovnávacieho viacjazyčného slovníka právnej terminológie obsahujú veľmi podrobné informácie, ako sú vymedzenie pojmov (prispôbené pre jednotlivé právne systémy), poznámky o porovnávacom práve, právne odkazy (právne

predpisy, judikatúra a doktríny vnútroštátnych, európskych a medzinárodných právnych systémov), rôzne opisy určitého konceptu (v rovnakom jazyku a niekedy odlišne v závislosti od právneho systému), jednoznačný údaj o pôvode pojmu (funkčný ekvivalent alebo slovné spojenie – parafráza), upozornenia (faux-amis v právnickej terminológii, riziko zámeny, zastaralé výrazy), pojmové mapovanie umožňujúce stručne znázorniť sémantické vzťahy medzi pojmami atď.

V súčasnosti obsahuje VJM približne 1 400 terminologických záznamov: 250 v oblasti cudzineckého práva, 450 v oblasti rodinného práva, 420 v oblasti trestného práva (približne polovica záznamov v oblasti trestného práva sa reviduje) a približne 280 záznamov v iných oblastiach. Všetky záznamy sú dostupné prostredníctvom terminologickej databázy [IATE](#).

Tento slovník môžu používať všetci (občania, odborníci pracujúci v oblasti práva, študenti, lingvisti, terminológovia, prekladatelia), ktorí chcú porozumieť určitému pojmu. Môže pomôcť aj pri vypracúvaní prekladov a návrhov.

Viac informácií o projekte:

- [História projektu](#)
- Brožúrka [Porovnávací viacjazyčný slovník právnej terminológie](#)
- [Zoznam viacjazyčných terminologických údajov](#):
- Pojmové mapovanie:
  - Rodinné právo: [Rodičovské vzťahy](#) | [Manželské právo](#) | [Rodinná situácia](#)

Ak si želáte získať viac informácií, [kontaktujte tím](#) Súdneho dvora Európskej únie poverený vedením projektu.

Tieto stránky spravuje Európska komisia. Informácie na tejto stránke nemusia nevyhnutne vyjadrovať oficiálne stanovisko Európskej komisie. Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Pokiaľ ide o pravidlá v oblasti autorských práv pre webové stránky EÚ, pozri právne upozornenie.

Posledná aktualizácia: 30/12/2020